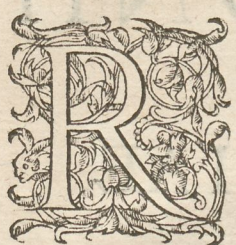

usq; diuersis Regum beneficio principibus commendata eum, quem nunc obtinent, statum sunt consecuta: diligenter interim cum vetera, quae in promptu sunt omnibus, exterorum chronicorum monumenta peruolutantes, tum vero quae iam diu singulis ciuitatum latent in tabulariis, è tenebris eruentes, & quoadconsequi industria, ingenioq; potuimus, in suos quaq; annos, ac tempora digerentes. Quamobrem Deo bene iuuante aggrediamur.

REGIO EST IN ITALIA cum vetere agrorum, vrbiumq; nobilitate, tum spectata virorum, armorumq; potetia celebris, Galliae olim Cisalpinæ nomine appellata. Hanc alpibus, & Apennino monte tribus à lateribus, quasi quibusdam altissimis mœnibus cinctâ, Padus interfuit, si uuius eximia magnitudine sua, & fabulosis Græcorum poetarum carminibus inclytus. Is ab occasu in orientem excurrens, ac plurimos vtrinque secum amnes deducēs, maximis in Adriaticum mare deuehendis lintribus fit aptissimus. Ex quibus nonnulli latissimos trans Padum efficiunt lacus, quibus ad amœnitatem, vsumq; nihil potest esse præclarius. Campi verò adeo culti, & vberes intercedunt, vt satis constet, haud temere alios reperiri aut natura feraciores, aut rebus necessariis ad hominum vitâ instructiores. Cæterum hanc regionem primi omnium, quod memoriæ proditum sit, tenuere Ligures & Etrusci, secundi Galli, postremo cum certa totius Italiæ possessione Romani. Atq; horum quidem omnium imperij indicia nō dubia extitere, verum Romanorum monumenta cum ad vsum præstantiora, tū ad nomen, famâq; illustriora fuere, vt qui & diuturnius imperium habuerint, & vehementius huic regioni excolendæ præ populi opulentia, ac patrii soli caritate studuerint. Nam Etrusci quidem, ac Galli oppida fere omnia construxerunt, quibus in hunc vsq; diē plurimis hæc regio frequentatur. at Romani colonias deduxerunt, vias muniuerunt, iura, leges, moresq; dederunt, & cum incolas in partem libertatis, imperiūq; vocassent, eam demum humanitatem, eosq; spiritus ipsis afflarunt, quorum ne nunc quidem post infinitas, atq; effusas immanium barbarorum incursiones potuerunt penitus obliuisci. Verum Romanorum ne æternum in Italia foret imperium, Gothi effecere. qui cæteris Imperii Rom. prouinciis ab aliis, atque aliis populis occupatis, ipsi meliore, si diu vti licuisset, fortuna Italiam inuasere, atq. Momyllo Imperatore abdicare coacto, regni sedem Rauennæ collocauere. Horum autem Imperio finem Iustinianus Imperator attulit Orientis, qui extorta ex manibus Vandilorum Africa dignitatis esse suæ ratus, Italiam quoq; vnde tanta ad se maiestas Imperii peruenisset, in libertatem asserere, per Narsetem Totile, Teiæq. regum opibus fractis: post annū septuagesimum Gothos coegit aut finibus Italiæ cedere, aut suo demū imperio obtemperare. Verum quod optatæ principium quietis esse oportuit, id insignioris initium mutationis induxit. Nam Iustino ad Imperii fastigium post Iustinianum euecto, nouo statim Longobardorum dominatui est aditus patefactus, quod Regnum Italiæ est nominatum, de quo nunc scribere est institutum.

ERAT tum hic Italiæ status. Decem, ac septem prouinciæ totam Italiam obtinebant, siue à Constantino Magno Imperatore, siue paullo ante illius tempora institutæ, atq; aliæ aliis præfectis gubernandæ erant commissæ. Prouinciæ erant Venetia, Liguria, Rhætia prima, Rhætia secunda, Alpes Cottia, Tuscia, Campania, Lucania, Æmia, Flaminia, Picenū, Valeria, Samniū, Apulia, Sicilia, Corsica, & Sardinia. Præfecti verò triū generū numerabantur, Consulares, Correctores, & Præsides. Ex prouinciis, quæ nostri præcipuè instituti sunt, Venetia à finibus Pannoniæ vsque ad Abduam amnem porrigebatur. Liguria inde vsq; ad Alpes, ipsorumq; Gallorum fines. Alpes Cottia ab occidente Alpibus, à meridie Tyrrheno pelago vsq; ad oppidum Lunæ terminabantur. Tuscia deinceps Apennino tenus vsq; ad Tyberim pertinebat.